

8.11.2022

Dnro H 00223/22

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Asia: Lausunto hallituksen esityksestä HE 172/2022 vp laiksi kilpailulain muuttamisesta

Viite: Asiantuntijapyyntö 27.10.2022

Kuuleminen: 9.11.2022 klo 11:00

Hallituksen esityksessä HE 172/2022 vp ehdotetaan muutettavaksi kilpailulain yrityskauppojen ilmoituskynnystä koskevaa sääntelyä. Esityksen mukaan ehdotettu muutos lisäisi Kilpailu- ja kuluttajavirastolle (jäljempänä myös KKV) ilmoitettavaksi tulevien yrityskauppojen määrää, jotka eivät nykyisen ilmoituskynnyksen perusteella tule ilmoitettavaksi, mutta jotka voisivat johtaa tai todennäköisesti johtaisivat markkinoiden haitalliseen keskittymiseen ja kuluttajahaittaan. Ehdotetun muutoksen johdosta KKV:n tutkittavaksi tulisivat jatkossa yrityskaupat, joissa osapuolten yhteenlaskettu Suomesta kertynyt liikevaihto ylittäisi 100 miljoonaa euroa, ja vähintään kahden osapuolen Suomesta kertynyt liikevaihto ylittäisi kummankin osalta 10 miljoonaa euroa.

Esityksessä ehdotetaan lisäksi kilpailulain muutamiaan muuhun pykälään tehtäväksi selvennyksiä ja korjauksia.

Markkinaoikeuden lausunto

Markkinaoikeus esittää lausuntonaan kunnioittaen seuraavan.

Markkinaoikeus toteaa, että kysymykset siitä, tuleeko yrityskauppojen ilmoituskynnystä muuttaa vai ei, sekä siitä, miten mahdollinen muutos tulisi toteuttaa, ovat luonteeltaan sellaisia, joihin markkinaoikeuden puolueettomana ja riippumattomana tuomioistuimena ei ole syytä lähteä ottamaan kantaa. Markkinaoikeudella ei ole myöskään lausuttavaa edellä mainituista kilpailulakiin tehtäväksi ehdotettavista selvennyksistä ja korjauksista.

Markkinaoikeus lausuukin seuraavassa ainoastaan esitykseen sisältyvästä vaikutusten arvioinnista.

Esityksessä todetun mukaan ehdotetulla muutoksella olisi todennäköisesti vain varsin vähäinen vaikutus markkinaoikeuden työmäärään, koska tuomioistuinten käsiteltäväksi tulevat vain KKV:n kieltoesitykset, jotka ovat varsin harvinaisia. Esityksessä kuitenkin edelleen todetaan olevan todennäköistä, että KKV tulee esittämään joitakin yrityskauppoja myös kiellättäväksi. Kieltoesitysten arvioidaan olevan kuitenkin harvinaisia eikä sellaisia todennäköisesti tehtäisi läheskään joka vuosi. Esityksen mukaan on siten mahdollista, että muutoksella ei olisi vaikutusta markkinaoikeuden työmäärään esimerkiksi soveltamista seuraavan 3–5 vuoden aikana tai että vaikutus olisi vain vähäinen.

Edellä mainittuun liittyen on syytä ensinnäkin todeta se, että jo yhdelläkin yrityskaupan kieltoesityksellä on markkinaoikeuden resurssitarvetta lisäävä vaikutus. Osoituksena tästä voidaan jo viitata markkinaoikeuden niin vuoden 2019 kuin varsinkin vuoden 2020 työtilastoihin (joihin vuosiin esityksessä viitatuista viidestä yrityskaupan kieltoesityksistä kaksi on ajoittunut) työtilastoihin.

Tähän nähden ja kun esityksessä nimenomaisesti todetaan olevan todennäköistä, että ehdotetun muutoksen toteuttaminen tulee itsessään merkitsemään yrityskaupan kieltoesitysten tekemistä markkinaoikeudelle (mikä sinänsä vaikuttaa myös loogiselta näkemykseltä, sillä yrityskauppojen ilmoituskynnyksen muuttamisen voi olettaa hyvinkin tuovan yrityskauppavalvonnan piiriin sellaisia uusia markkinoiden keskittymisen kannalta potentiaalisesti haitallisiksi arvioituja yrityskauppoja, jotka nykyisellään jäävät valvonnan ulkopuolelle), markkinaoikeus katsoo, että ehdotettua muutosta mahdollisesti toteutettaessa tulee ottaa huomioon myös markkinaoikeuden lisäresursointi.

Jussi Karttunen
markkinaoikeuden ylituomari